

сійні сертифікати на додаток до вчених ступенів і звань є одними з вимірників якості університетської освіти. Так, наприклад, у найбільших університетах Польщі, зокрема в Краківському та Вроцлавському економічних університетах, студенти разом з дипломами бакалавра і магістра можуть пройти два рівні професійної фінансової сертифікації СІМА.

Інтеграція підготовки до професійної сертифікації в навчальні плани вищих навчальних закладів забезпечує студентам цих університетів: формування необхідних знань і навичок для майбутньої професійної діяльності; незалежну, об'єктивну оцінку компетенцій, що забезпечується жорсткими умовами проведення професійної атестації (іспити проводить незалежна екзаменаційна мережа, а не університет); глобальну академічну мобільність завдяки міжнародному визнанню професійної сертифікації; а також підвищену довіру роботодавців і переваги при першому працевлаштуванні.

Отже, професійна сертифікація є одним із важливих елементів системи незалежного контролю якості підготовки студентів, а отримання професійного сертифікату студентом разом з університетським дипломом дає можливість отримати незалежну оцінку своїх компетенцій і знань.

Логінов М.М., к.е.н.,
доцент, заступник завідувача кафедри
історії та теорії господарства

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ (на приклади історико-економічних дисциплін)

Проблема прогнозування розвитку вищої освіти у XXI столітті є одночасно об'єктивною суспільною та індивідуальною потребою, задоволення якої дозволяє стати майбутньому професіоналу конкурентоспроможним у суспільстві. Одним із способів реалізації принципу студентоцентризму є орієнтація на професійну діяльність, прагнення до високих життєвих стандартів, висока особистісна самооцінка. Студентоцентроване навчання – це основоположний принцип болонських реформ, який робить акцент на результатах навчання, і стає головним підсумком освітнього процесу.

Сучасні стандарти вищої освіти в Україні визначають студентоцентризм одним з фундаментальних принципів процесу навчання. Він повинен бути орієнтований на студента, розвивати його особистісний і професійний потенціал, стимулювати самостійність і самоконтроль, забезпечувати свободу вибору. При цьому студент виступає партнером процесу навчання, активним учасником усього, що відбувається в навчальному процесі. Тому модифікація навчальних програм має спрямовуватися на формування ключових компетенцій. Його основним завданням є створення фахівцями різних освітніх напрямів електронної навчальної бази, яка містить інформаційні ресурси і комплексні завдання-проекти з кожної компетенції.

Дистанційна освіта – це якісно новий, прогресивний вид навчання, що виник наприкінці ХХ століття завдяки новим технологічним можливостям, що з'явилися в результаті інформаційної революції і на основі ідеї «Відкритої освіти». Цей вид навчання передбачає самостійну інтерактивну роботу студента зі спеціально розробленими навчальними матеріалами. Ключову роль відіграє *т'ютор* (викладач-консультант), який прикріплюється до групи студентів. Інші компоненти та методичні прийоми орієнтовані на те, щоб зробити навчання максимально зручним і ефективним. Це є одним з головних гасел Болонського процесу. Саме для цього потрібна гнучка варіативність індивідуальних планів навчання, для цього потрібен студентоцентризм.

Реалізація компетентнісного підходу в дистанційному навчанні передбачає не механічне проектування в свідомості особистості певних знань, а їх індивідуально-професійну адресність, націленість на вирішення певних навчальних завдань. Саме компетентнісний підхід у дистанційному навчанні дозволяє формувати у студентів ціннісні орієнтації на самоорганізацію, результативність виконання завдань, відповідальність, конкурентоспроможність тощо. Дистанційне навчання принципово відрізняється від традиційного навчання ще й тим, що створює нове освітнє інформаційне середовище для студента, який точно знає, які саме знання, вміння і навички йому потрібні.

Формуванню яких загальнокультурних і професійних компетенцій сприяють історико-економічні дисципліни? На наш погляд, вивчення курсу «Історія економіки та економічної думки» дозволяє сформуванню економічне мислення, загальну економічну культуру. Студент-економіст повинен мати уявлення про різноманітність теоретичних концепцій і підходів, навчи-

тися їх оцінювати і синтезувати при дослідженні різних проблем, не зводячи реальне життя до однієї ідеальної моделі. Студент, який одержує економічну освіту, повинен опанувати не тільки економіко-математичні методи аналізу, а й історичний досвід формування різних методів дослідження. А це можливо лише в тому випадку, якщо студенти будуть вивчати процес розвитку економічної теорії як складного інтелектуального процесу. Крім того, вивчення історії економічної думки дозволяє показати еволюцію теорії в контексті реальних економічних проблем і суперечностей практики господарювання.

Як організувати процес пізнання в дистанційній формі навчання, які теорії виділити, а яким приділити менше уваги? За допомогою яких методів і прийомів зробити процес навчання цікавим і корисним, що дозволить сформувати культурні, комунікативні та професійні компетенції в процесі дистанційного навчання? Як організувати самостійну роботу студентів? Основними формами цієї роботи є: *по-перше*, виконання студентами індивідуальних завдань, *по-друге*, проведення консультацій з досліджуваних проблем і, *по-третє*, робота з тестами. Така форма індивідуальних завдань, як реферати, є застарілою. Ті студенти, у яких відсутнє прагнення до глибокого і самостійного освоєння курсу, охоче вдаються до використання, відтворення матеріалів Інтернету.

На наш погляд, реферати можна замінити творчими завданнями, есе з різних тем і проблем курсу. Творчі завдання передбачають порівняльний аналіз поглядів економістів минулого і сьогодення на ту чи ту економічну проблему (роль грошей і кредиту, інфляцію, роль держави в економіці тощо). На думку викладачів кафедри, такий вид самостійної роботи, як есе перетворює студента з простого користувача інформацією з досліджуваної історико-економічної проблеми в суб'єкта пізнання і розв'язання цієї проблеми. При цьому важлива правильна постановка питання, формулювання теми есе.

Таким чином, з перших занять, що проводяться через дистанційне вивчення дисциплін кафедри історії та теорії господарства, студент повинен отримувати повну інформацію (з методичних матеріалів, через спілкування з викладачем) про те, які компетенції будуть формуватися при вивченні певної дисципліни, що не тільки викладач може створювати умови для отримання студентом компетенцій, а й сам студент повинен шукати такі можливості. Ми вважаємо, що студентоцентризм можна розглядати як фундаментальний принцип успішної реалізації компетентнісного підходу у КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Луцишина Ж.В.,
доктор філософії в галузі економіки,
ст. викладач кафедри вищої математики

РОЗРОБКА ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Національна рамка кваліфікацій впроваджується з метою: введення європейських стандартів і принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудова відносин; налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг і ринку праці; сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні.

Зміна освітньої парадигми, зумовлена потребами розвитку суспільства й особистості з трансформацією переконань, утвердженням нових цінностей, широким упровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зміщує акценти освіти з принципу адаптивності на принцип компетентності фахівців.

Основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності та результати навчання. Ці два терміни на сьогодні є ключовими у просторі вищої освіти. Основна відмінність між результатами навчання та компетентностями в тому, що перші формулюються викладачами на рівні освітньої програми, а також на рівні окремої дисципліни, результати повинні бути чітко вимірюваними, а компетентності набуваються особами, які навчаються, поступово, формуються низкою навчальних дисциплін на різних етапах даної програми, і навіть можуть починати формуватися в рамках програми одного рівня вищої освіти, а закінчувати формування на іншому, вищому рівні.

Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців підсилює практичну орієнтованість освіти, підкреслює роль досвіду, вмінь практично реалізовувати знання, встановлюючи підпорядкованість знань умінням та акцентує увагу на результатах освіти, розглядаючи їх не як суму засвоєних відомостей, а здатність людини вирішувати життєві й професійні проблеми,